

POSTANOWIENIE

6 listopada 2025 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Grzegorz Misiurek

na posiedzeniu niejawnym 6 listopada 2025 r. w Warszawie

w sprawie z powództwa J.K. i M.K.

przeciwko Bankowi spółce akcyjnej

w W.

o zapłatę i ustalenie,

na skutek skargi kasacyjnej Banku

spółki akcyjnej w W.

od wyroku Sądu Apelacyjnego w Łodzi

z 7 lipca 2023 r., I ACa 1233/22,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania i zasądza od pozwanej na rzecz powoda M.K. tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego 2700,00 (dwa tysiące siedemset) zł z odsetkami w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego za czas po upływie tygodnia od dnia doręczenia pozwanej odpisu postanowienia do dnia zapłaty.

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub

wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Skarżąca wniosła o przyjęcie skargi do rozpoznania w oparciu o pierwszą i drugą spośród wymienionych przesłanek.

Przez istotne zagadnienie prawne, o którym mowa w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., należy rozumieć problem o charakterze prawnym, powstały na tle konkretnego przepisu prawa, mający charakter rzeczywisty w tym znaczeniu, że jego rozwiązanie stwarza realne i poważne trudności. Problem ten musi mieć charakter uniwersalny, co oznacza, że jego rozwiązanie powinno służyć rozstrzygnięciu innych, podobnych spraw. Chodzi przy tym o problem, którego wyjaśnienie jest konieczne dla rozstrzygnięcia danej sprawy, a więc pozostający w związku z podstawami skargi oraz z wiążącym Sąd Najwyższy, a ustalonym przez sąd drugiej instancji, stanem faktycznym sprawy (art. 398¹³ § 2 k.p.c.) i także w związku z podstawą prawną zaskarżonego wyroku (zob. postanowienia SN: z 21 maja 2013 r., IV CSK 53/13, z 3 lutego 2012 r., I UK 271/11 - nie publ.). Konieczne jest przytoczenie argumentów prawnych, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Skarżący powinien nie tylko wskazać przepis prawa (materialnego lub procesowego), którego dotyczy zagadnienie, ale także przedstawić pogłębioną argumentację prawną w celu wykazania, że zagadnienie jest istotne, a jego rozstrzygnięcie ma znaczenie dla merytorycznego rozstrzygnięcia w jego sprawie (zob. m.in. postanowienia SN: z 23 sierpnia 2007 r., I UK 134/07, z 9 lutego 2011 r., III SK 41/10 - nie publ.).

Natomiast oparcie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na tym, że istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów wymaga wykazania, że określony przepis prawa, mimo, iż budzi poważne wątpliwości, nie doczekał się wykładni albo niejednolita wykładnia wywołuje wyraźnie wskazane przez skarżącego rozbieżności w orzecznictwie w odniesieniu do identycznych lub podobnych stanów faktycznych, które należy przytoczyć (zob. postanowienia SN: z 13 czerwca 2008 r., III CSK 104/08, z 28 marca 2007 r., II CSK 84/07, nie publ.).

Zdaniem skarżącej, w niniejszej sprawie zachodzi potrzeba wykładni art. 455 w związku z art. 481 § 1, art. 405, art. 410 § 1 i 2 k.c. oraz art. 6 dyrektywy Rady 93/13/EWG w celu rozstrzygnięcia wątpliwości, czy odsetki od świadczenia stanowiącego zwrot nienależnego świadczenia spełnionego w wykonaniu nieważnej umowy kredytu indeksowanego kursem waluty obcej należą się: od dnia następującego po doręczeniu wezwania do zapłaty; od chwili złożenia przez kredytodawcę oświadczenia o woli upadku umowy; od daty uprawomocnienia się wyroku w sprawie; od daty wyroku sądu pierwszej instancji. Wątpliwości budzi również kwestia, jaki wpływ na naliczanie odsetek ma uwzględnienie zarzutu zatrzymania, a także możliwość zasądzenia odsetek ustawowych za opóźnienie w wysokości określonej w art. 481 § 2 k.c. świadczeń innych niż świadczenia pieniężne wyrażone w walucie polskiej, a przede wszystkim możliwości i warunków skorzystania z prawa zatrzymania przy dokonywaniu rozliczeń między bankiem a konsumentem w związku ze stwierdzeniem nieważności umowy kredytu.

Istotne zagadnienie prawne stanowi – według skarżącej – określenie chwili, od której konsument może skutecznie domagać się odsetek za opóźnienie w spełnieniu świadczenia zasądzonego wskutek stwierdzenia nieważności umowy kredytu.

Sposób ujęcia wątpliwości przedstawionych przez skarżącą nie odzwierciedla występowania zagadnienia prawnego, a przepisy ich dotyczące były przedmiotem wykładni Trybunału Sprawiedliwości UE oraz Sądu Najwyższego. Wątpliwości sformułowane przez skarżącą obecnie można uznać za wyjaśnione.

Problem wymagalności roszczeń konsumenta po stwierdzeniu nieważności umowy kredytowej oraz kwestia konieczności składania przez konsumenta dodatkowych oświadczeń w toku postępowania została jednoznacznie rozstrzygnięta w orzecznictwie Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej (zob. wyroki: z 7 grudnia 2023 r. C-140/22, mBank, ECLI:EU:C:2023:965 z oraz z 14 grudnia 2023 r., C-28/22, Getin Noble Bank, ECLI:EU:C:2023:992). Trybunał wyjaśnił, iż korzystanie z praw przysługujących konsumentowi nie może być uzależnione od formalnego oświadczenia potwierdzającego wolę zakwestionowania skuteczności umowy; przesłanką wymagalności roszczeń jest bezskuteczne

wezwanie do zapłaty, nie zaś data wyroku ani treść oświadczenia konsumenta złożonego w toku sprawy sprzeciwiającego się dalszemu obowiązywaniu postanowień umowy kredytu o charakterze abuzywnym. Wykładnia przepisów art. 6 ust. 1 dyrektywy 93/13/EWG, art. 455 k.c. oraz art. 410 § 2 k.c. nie budzi zatem wątpliwości.

Kwestia wysokości odsetek za opóźnienie w przypadku opóźnienia w spełnieniu świadczenia w walucie obcej była już przedmiotem rozważań Sądu Najwyższego i -świetle jego dotychczasowego orzecznictwa – dopuszczalna jest możliwość zastosowania w tym zakresie art. 481 § 1 k.c. Ani bowiem z art. 481 § 1 k.c., ani z innych przepisów k.c. dotyczących odsetek za opóźnienie nie wynika, aby miały one zastosowanie jedynie do świadczeń pieniężnych wyrażonych w walucie polskiej (zob. m.in. wyroki Sądu Najwyższego: z 21 marca 1990 r. I CR 42/90, nie publ. i z 9 października 2008 r., V CSK 63/08, OSNC 2009, nr 10 poz. 143; uchwała połączonych Izb Sądu Najwyższego – Izby Cywilnej, Izby Administracyjnej oraz Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z 12 czerwca 1981 r., V PZP 3/81, OSNCP 1982, Nr 7, poz. 92; postanowienia Sąd Najwyższego: z 29 maja 2025 r., I CSK 126/24 – nie publ. i z 31 lipca 2025 r., I CSK 1365/24). W przypadku zasądzenia świadczenia pieniężnego w walucie obcej z tytułu zwrotu świadczenia nienależnego spełnionego w tej walucie – wbrew odmiennemu zapatrywaniu skarżącej - nie dochodzi do jego waloryzacji. Bezzasadne byłoby w takiej sytuacji pozbawienie wierzyciela wynagrodzenie za przedłużone i pozbawione podstaw prawnych korzystanie z jego kapitału przez dłużnika w okresie, w którym mógłby to czynić wierzyciel.

O zarzucie zatrzymania wypowiedział się Trybunał Sprawiedliwości UE, orzekając, że art. 6 ust. 1 i art. 7 ust. 1 dyrektywy 93/13 w związku z zasadą skuteczności należy interpretować w ten sposób, że stoją one na przeszkodzie wykładni sądowej prawa krajowego, zgodnie z którą, w sytuacji gdy umowa kredytu hipotecznego zawarta przez przedsiębiorcę z konsumentem nie może już pozostać wiążąca po usunięciu nieuczciwych warunków zawartych w tej umowie, przedsiębiorca może powołać się na prawo zatrzymania umożliwiające mu uzależnienie zwrotu świadczeń otrzymanych od tego konsumenta od przedstawienia przez niego oferty zwrotu świadczeń, które sam otrzymał od tego

przedsiębiorcy, lub gwarancji zwrotu tych ostatnich świadczeń, jeżeli wykonanie przez tego samego przedsiębiorcę tego prawa zatrzymania powoduje utratę przez rzeczonoego konsumenta prawa do uzyskania odsetek za opóźnienie od momentu upływu terminu nałożonego na danego przedsiębiorcę do wykonania zobowiązania umownego po tym, jak przedsiębiorca ten otrzyma wezwanie do zwrotu świadczeń zapłaconych jemu w wykonaniu tej umowy (wyrok TSUE z 14 grudnia 2023 r., C-28/22).

Z tych względów Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

Grzegorz Misiurek

[P.P.]

[SOP]

